

europpees platform

internationaliseren in onderwijs

- official Ho-
school.

2 pr geleiden 95 and 100.

Visitatie Tweektalig Onderwijs gespreksleidraad visitatoren

School	Meneer
Datum	15-06-09
Visitatoren	

644 : maximale
score :

weeser bank die
heeft me-geneet

- goed gedocumenteerd
- open houding v.d. school.
- + betrokkenheid directe
- doeltast - verbaal !
- betrokkenheid docenten !
- commitment bijlers : stringer.

Aandachtspunt

1. Ho-ers och letten op belang van
Fa en Eng.

- zeer goed scholingsstraject Ho.

2. aandachtspunt: invoering proficiën-
uren !!! Dit moeft bijhouden.

3. portfolio's : controleren
4. inbedding EIO beleen
5. facilitering docenten inselen.
6. combinatie van EIO
7. in de vertaling meer aandacht letten op "internationalisering"

Dit document is bedoeld om relevante informatie aan te tekenen tijdens de verschillende gesprekken die worden gevoerd op de dag van Visitatie. Iedere visitator ontvangt een exemplaar om aantekeningen op te maken. Aan het eind van de visitatie vult de ambtelijk secretaris het definitieve verslagformulier met de oordelen in.

In het formulier zijn de criteria opgenomen die ook staan vermeld in de 'Toelichting voor de scholen', versie januari 2005. Dit document is integraal onderdeel van de visitatieprocedure; alle visitatoren hebben uiteraard grondige kennis van deze toelichting en passen deze toe.

In de linkerkolom is aangegeven op welke manier de relevante informatie verkregen kan worden. Dit kan zijn via:

- Vragenlijst (voorafgaand aan de visitatie te scoren)
- Lesobservaties

Of in gesprekken, met:

- M: het management, te weten directie en coördinatoren
- (M): is in principe op een andere manier te verkrijgen, indien er een probleem gesignaleerd wordt dient dit aangekaart te worden bij het management
- V: Engelstalige vakdocenten
- E: Docenten Engels
- O: Ouders
- L: Leerlingen

Verder wordt er per indicator + of – gescoord en is er ruimte voor toelichting.

Op basis van de waardering van de indicatoren zoals aangegeven in de linkerkolom wordt per kenmerk wordt uiteindelijk een algemeen oordeel gegeven.

Score mogelijkheden:

1 *overwegend zwak*

Dit duidt erop dat op de meeste indicatoren van het kwaliteitskenmerk verbeteringen noodzakelijk zijn.

2 *meer zwak dan sterk*

Dit is een signaal dat de tto-afdeling op dit kenmerk sterke en zwakke punten vertoont, maar dat de belangrijkste indicatoren nog voor verbetering vatbaar zijn.

3 *meer sterk dan zwak*

De tto-afdeling vertoont op dit kwaliteitskenmerk meer sterke dan zwakke punten. De kwaliteit van sommige indicatoren kan nog verder verbeterd worden.

4 *overwegend sterk*

De school functioneert op alle of vrijwel alle indicatoren optimaal.

Om een certificaat te krijgen dienen alle kenmerken ten minste een score 3 te verkrijgen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de normindicatoren allen positief worden gescoord en aan de overige eisen per kenmerk wordt voldaan.

Bron	1	De leerlingen behalen de resultaten die op grond van hun mogelijkheden en op grond van het feit dat zij een tto-programma volgen, kunnen worden verwacht <i>Voor het beoordelen van de opbrengsten wordt voornamelijk uitgegaan van de informatie die de tto-afdeling zelf aanlevert in de voorbereiding van het schoolbezoek.</i>		
Vragenlijst (M)	1.1	De overgang van jaar 1 naar jaar 2 vertoont een uitval die niet in negatieve zin afwijkt van het landelijk gemiddelde voor vwo-leerlingen. <i>Voor het oordeel 'positief' dient het uitvalpercentage niet af te wijken in negatieve zin van het landelijk gemiddelde.</i>	+	-
Vragenlijst (M)	1.2	Leerlingen doorlopen de school zonder veel vertraging. <i>Voor het oordeel 'positief' dient de doorstroming van de laatste twee jaar in het programma niet negatief af te wijken van het landelijk gemiddelde in de desbetreffende onderwijsvorm.</i>	+	-
Vragenlijst (M)	1.3	De leerlingen bereiken aan het einde van klas 3-vwo een niveau van taalvaardigheid Engels dat overeenkomt met het niveau B2 van het CEFR (Common European Framework of Reference). <i>Voor het oordeel 'positief' moet van ten minste 80% van de leerlingen kunnen worden aangetoond dat ze aan het einde van klas 3-vwo een niveau van taalvaardigheid Engels hebben bereikt dat overeenkomt met het niveau B2 van het CEFR.</i>	+	-
Vragenlijst (E)	1.4	a De school biedt in klas 6-vwo het IB Engels Language A2 aan en leerlingen zijn verplicht hieraan mee te doen. b Van de leerlingen in klas 6-vwo haalt 80% het Language A2 Certificaat van het International Baccalaureate, met een cijfer van minimaal 4. <i>Voor het oordeel 'positief' moet ten minste 80% van de leerlingen aan het einde van klas 6-vwo het Language A2 certificaat van het International Baccalaureate hebben behaald.</i>	+	-
Vragenlijst (E)	1.5	De leerlingen behalen op het centraal schriftelijk eindexamen Engels resultaten die positief afwijken van het landelijk gemiddelde. <i>Voor het oordeel 'positief' moeten de scores op het centraal schriftelijk eindexamen Engels significant positief afwijken van het landelijk gemiddelde.</i>	+	-
Vragenlijst (V)	1.6	De leerlingen behalen op het centraal schriftelijk eindexamen Nederlands resultaten die niet negatief afwijken van het landelijk gemiddelde. <i>Voor het oordeel 'positief' mogen de scores op het centraal schriftelijk eindexamen Nederlands niet significant negatief afwijken van het landelijk gemiddelde.</i>	+	-
Vragenlijst (V)	1.7	De leerlingen behalen op het centraal schriftelijk eindexamen in alle overige vakken (zowel de vakken waarin Engels de voertaal is als de	+	-

		vakken die in het Nederlands worden gegeven) resultaten die niet negatief afwijken van het landelijk gemiddelde. <i>Voor het oordeel 'positief' mogen de scores op het centraal schriftelijk eindexamen in alle overige vakken (zowel de vakken waarin Engels de voertaal is als de vakken die in Nederlands worden gegeven) niet significant negatief afwijken van het landelijk gemiddelde..</i>		
V E O L M	1.8	a Aan het eind van de derde klas voldoet de leerling aantoonbaar aan de kerndoelen internationalisering, tenminste binnen de vakken geschiedenis, aardrijkskunde, economie, met specifieke aandacht voor Europese thema's, zodat zij/hij er met inzicht over kan praten en schrijven. b Aan het eind van de derde klas heeft de leerling ten minste eenmaal ervaring opgedaan met een Europees samenwerkingsproject. <i>Voor het oordeel 'positief' moet de tto-afdeling laten zien dat de leerlingen aan het eind van klas 3-vwo aantoonbaar basiskennis hebben verworven over en extra aandacht hebben besteed aan Europese en internationale ontwikkelingen (ten opzichte van de andere vwo leerlingen).</i> <i>Dit wordt op de volgende wijze getoetst:</i> <i>Het beleidsplan tto cq het beleidsplan internationalisering, mede gericht op tto, bevat een paragraaf over de wijze waarop EIO wordt uitgevoerd in de basisvorming.</i> <i>De leerlingen hebben een Europees dan wel internationaal project uitgevoerd; de resultaten daarvan in de vorm van werkstukken en verslagen kunnen worden ingezien.</i> <i>De docenten kunnen een toelichting geven van de wijze waarop EIO, tenminste in de vakken zoals hierboven genoemd, wordt behandeld en kunnen ook het gebruikte lesmateriaal tonen.</i>	+	-
V E O L M	1.9	De leerlingen hebben aan het eind van de Tweede Fase binnen hun studielast ten minste 80 studielasturen (slu) besteed aan het onderdeel EIO, hetzij in de vorm van een profielwerkstuk, hetzij d.m.v een essay, presentatie, werkstuk en/of gesprek als onderdeel van één of meer vakken, bij voorkeur in combinatie met een leerlingenuitwisseling aangevuld met ict-activiteiten. <i>Voor het oordeel 'positief' moet de tto-afdeling aantonen dat de leerlingen binnen hun studielast ten minste 80 studielasturen hebben besteed aan het onderdeel Europese en internationale oriëntatie en daarnaast voorbeelden laten zien van profielwerkstukken, essays, of presentaties van de leerlingen aan het eind van de Tweede Fase van de laatste twee jaar, waaruit blijkt dat ze kennis hebben van thema's die betrekking hebben op Europese en internationale ontwikkelingen. Bijvoorkeur toont</i>	+	-

		men aan dat de leerlingen hebben deelgenomen aan een uitwisseling of een buitenlands bezoek, aangevuld met ict-activiteiten. Dit wordt op de volgende wijze getoetst: - De docenten kunnen aantonen dat de 80 slu ook zijn gerealiseerd en kunnen voorbeelden van werkstukken, essays of andere activiteiten laten zien. - Binnen de verschillende vakken wordt aandacht besteed aan EIO; de docenten kunnen toelichten op welke wijze, waarschijnlijk in combinatie met a, de prestaties zijn gerealiseerd.		
		OORDEEL 1 2 3 4		
<i>Norm:</i> 1.2, 1.3, <u>1.4</u> , 1.5, 1.6, 1.7, <u>1.8b</u> , 1.9		Toelichting		

Bron	2	De tto-afdeling biedt leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken		
Vragenlijst (M)	2.1	De tto-afdeling heeft voldoende onderwijstijd gepland waarin Engels de voertaal is. <i>Voor het oordeel 'positief' dient in de onderbouw in vijftig procent van de lessen Engels de voertaal te zijn. Van het totaal van 4.800 studielasturen in de bovenbouw dienen 1.150 studielasturen Engelstalig te zijn.</i>	+	-
Vragenlijst (M)	2.2	De tto-afdeling heeft voldoende onderwijstijd gepland waarin EIO aanbod komt. De afdeling kan, tenminste binnen de vakken aardrijkskunde, economie, geschiedenis en CKV, een overzicht geven van het aantal uren dat ruwweg is besteed aan de behandeling van EIO in zowel de basisvorming als de Tweede Fase. <i>Voor het oordeel 'positief' dienen 80 slu-uren in zowel onder- als bovenbouw (totaal dus ten minste 160 uur) gewijd te zijn aan Europese en internationale oriëntatie.</i>	+	-
Observaties L M V/E	2.3	Docenten maken efficiënt gebruik van de geplande contacttijd (80%). <i>Voor het oordeel 'positief' wordt aan deze eis voldaan.</i>	+	-
Vragenlijst L M	2.4	Er is een native speaker werkzaam in de sectie Engels. <i>Voor het oordeel 'positief' wordt aan deze eis voldaan.</i>	+	-
Vragenlijst L M	2.5	Uit twee van de drie clusters, genoemd onder B1a in de Standaard EP tto Engels-vwo, wordt ten minste één vak door moedertaalsprekers Engels gegeven, d.w.z. dat er ten minste twee vakken door moedertaalsprekers Engels worden gegeven. <i>Voor het oordeel 'positief' wordt aan deze eis voldaan.</i>	+	-
Observaties L M	2.6	Voor de overige talen (dus afgezien van Engels) geldt doeltaal = voertaal. <i>Voor het oordeel 'positief' wordt aan deze eis voldaan.</i>	+	-
		OORDEEL 1 2 3 4		
Norm 2.1, 2.2 en één andere indicator		Toelichting <i>byzonder: veel native speaker - doeltaal - voertaal</i>		

Bron	3	De kwaliteit van het taalaanbod en leerstofaanbod is voldoende voor de specifieke doelstellingen van tto		
Vragenlijst (M)	3.1	De keuze van de vakken die in het Engels worden aangeboden waarborgt een goede spreiding over soorten en stijlen van taalgebruik, d.w.z. dat uit elk van de clusters Maatschappijvakken, Exacte vakken en Creatieve en bewegingsvakken ten minste één vak in het Engels wordt aangeboden. <i>Voor de beoordeling 'positief' moet gelden dat zowel in de onderbouw als in de bovenbouw ten minste één vak uit elk van de volgende clusters in het Engels wordt aangeboden.</i>	+	-
V/E L	3.2	De keuze van de onderwijsmaterialen die worden gebruikt waarborgt het gebruik van authentiek Engelstalig materiaal dat het juiste niveau heeft voor de betreffende doelgroep. <i>Voor de beoordeling 'positief' moet blijken dat in de klas gebruik wordt gemaakt van authentieke Engelstalige (schriftelijke en audiovisuele) materiaal dat het juiste niveau heeft voor de betreffende doelgroep.</i>	+	-
Observaties V/E L Eigen materiaal	3.3	De kwaliteit van het taalaanbod dat door docenten zelf wordt geproduceerd is voldoende, d.w.z. minimaal niveau B2 van het CEFR voor alle vaardigheden. <i>Voor de beoordeling 'positief' moet gelden dat de docenten die hun vak in het Engels geven en geen moedertaalspreker van het Engels zijn een taalvaardigheid Engels bezitten op ten minste niveau B2 van het Common European Framework of Reference voor alle deelvaardigheden.</i>	+	-
Observaties E L	3.4	Er wordt voldoende aandacht besteed aan de vormkenmerken van het Engels (met name in de lessen van het vak Engels). <i>Voor de beoordeling 'positief' moet uit het onderwijsprogramma en de lesobservaties duidelijk blijken dat er in het onderwijsaanbod impliciet en expliciet ruim aandacht wordt besteed aan de vormkenmerken van het Engels, met name binnen de lessen Engels.</i>	+	-
		OORDEEL 1 2 3 4		
Norm 3.1, 3.3 en één andere indicator		Toelichting		

Bron	4	In het curriculum van de tto-afdeling komt de Europese en Internationale oriëntatie (EIO) tot uiting		
M O L V/E	4.1	De tto-afdeling heeft een gevarieerd programma met concrete activiteiten die de Europese en internationale oriëntatie van de leerlingen ten goede komen. <i>Voor het oordeel 'positief' moet uit het onderwijsprogramma blijken dat:</i> - de leerlingen actief deelnemen aan diverse internationaliseringsactiviteiten (die erop gericht zijn invulling te geven aan de doelstellingen hiervan zoals deze door de school geformuleerd zijn), zoals uitwisselingen, studiebezoeken, internationale stages en samenwerkingsprojecten met scholen in het buitenland, en - de tto-afdeling activiteiten aanbiedt zoals Engelstalige excursies, theaterbezoek, deelname aan Model United Nations, de Public Speaking Contest of het Europees Jeugdparlement.	+	-
L V/E (M) materiaal	4.2	De Europese en internationale activiteiten van de leerlingen worden gedocumenteerd en zijn beschikbaar bijvoorbeeld in de vorm van een portfolio. <i>Voor de beoordeling 'positief' dient de tto-afdeling te kunnen laten zien dat de Europese en internationale activiteiten van de leerlingen op een zinvolle manier worden gedocumenteerd.</i>	+	-
V/E L	4.3	In ieder geval binnen de vakken aardrijkskunde, geschiedenis, ckv, en economie wordt gebruik gemaakt van gelegenheden om Europese en internationale ontwikkelingen onder de aandacht te brengen. <i>Voor het oordeel 'positief' moet:</i> - uit het lesprogramma blijken dat in de lessen extra aandacht wordt besteed aan Europese en internationale oriëntatie, en uit de lesobservaties moet blijken dat in de les daadwerkelijk doelgericht aandacht wordt besteed aan Europese en internationale oriëntatie. - dit kan tot uiting komen in bijvoorbeeld de keuze van het materiaal, de keuze voor onderwerpen of de opdrachten die leerlingen krijgen.	+	-
		OORDEEL 1 2 3 4		
Norm: 4.1 en 4.3		Toelichting		

Bron	5b	Docenten Engels Het pedagogisch-didactisch handelen van de docenten die in het Engels lesgeven bevordert de verwerving van het Engels door de leerlingen en vormt de basis van een ondersteunend werkklimaat.		
Observaties L / V (M)	5.6	Tto-docenten maken effectief gebruik van de voertaal Engels.	(+)	-
Observaties L / V (M)	5.7	Tto-docenten hanteren een repertoire van didactische werkvormen die de leerlingen stimuleren talige output te produceren. Ze besteden ruim aandacht aan alle taalvaardigheden.	(+)	-
Observaties L / V (M)	5.8	Tto-docenten stimuleren de taalverwerving door de leerlingen d.m.v. verschillende manieren van correctieve feedback.	(+)	-
Observaties L / V (M)	5.9	Tto-docenten modelleren effectief taalleerstrategieën (<i>alleen scoren indien positief</i>).	+	-
Observaties L / V (M)	5.10	Tto-docenten besteden in samenwerking met de vakdocenten aandacht aan veel voorkomende taalproblemen tijdens de lessen in de andere vakken. <i>onder de aandacht</i>	(+)	-
Observaties L / V (M)	5.11	Tto-docenten besteden aandacht aan de vormkenmerken van het Engels.	(+)	-
		OORDEEL 1 2 3 (4)		
Norm: 5.6, 5.8 lesniveau 5.7 en 5.11 op school-niveau		Toelichting		